

‘Als je maar lang genoeg gewoon blijft, word je vanzelf bijzonder’

Preciosa, vintage merk van eigen bodem

Werkspoor en Fokker, ken je ze nog? Roemruchte voorbeelden uit een tijd waarin ‘we’ in eigen land nog alles zelf konden maken. Ja, ook brillen. De Nederlandse maakindustrie is geen schim meer van weleer. Of toch? Eén fabrikant trekt zich niets aan van de verleiding van brillenmakers om in het Verre Oosten te produceren. Preciosa, vintage merk van eigen bodem. “We hebben daar goede redenen voor”, zeggen eigenaars Hans, Menno en Saskia Borsboom. Nou, vertel maar!

Tekst: Theo Peeters / Foto's: Emile Waagenaar Fotografie

De historie van hun brillenfabriek gaat terug tot 1936. Toen werd de ENFA (Eerste Nederlandse FABrikant van hoorn-, schildpad- en doublé-monturen) opgericht. Sinds eind jaren '70 heet het bedrijf Frame Holland en is het niet alleen het eerste, maar ook het laatste bedrijf dat alles van a tot z in eigen land produceert. Wat Menno Borsboom betreft, blijft dat ook zo. “Tot in de jaren vijftig, zestig konden we in Nederland alles nog zelf maken. Treinen kwamen gewoon bij Werkspoor vandaan, de auto's en de tv's uit Eindhoven en Fokker maakte de vliegtuigen. De Duitsers gingen het eerst op zoek naar productie in lagelonenlanden. Dat waren in die tijd landen als Italië, Spanje en Japan.” Later volgde de grote leegloop van de West-Europese industrieën naar het Verre Oosten en Oost-Europa.

Toch is het voor Frame Holland nooit een optie geweest om ergens anders te gaan produceren. “Het kwam simpelweg niet in ons hoofd op. We zijn rastechneuten die opgegroeid zijn met het proces van a tot z. Daar voelen we ons goed bij. Het is een belangrijk onderdeel van ons werkplezier.”

Pennetjes

Alles, maar dan ook echt alles gebeurt bij Frame Holland voor honderd procent in eigen huis. Van de eerste schetsen tot het ontwerpen met cad cam, het

maken van de mallen, de feitelijke productie en de kwaliteitscontrole. Zelfs de neusbrugjes, de metalen kernen van de veren en de scharnieren krijgen vanuit staaldraad hun definitieve vorm in een enorme pers. In de fabriek (“eigenlijk is ‘atelier’ een betere benaming”) gebruiken de vijftien medewerkers verscheidene machines om de monturen te frezen en te polijsten. Toch komen bij de productie heel veel handelingen kijken en is het voor een groot deel handwerk wat de klok slaat. Zo worden de pennetjes waarmee de scharnier aan het front wordt vastgezet letterlijk met Fingerspitzengefühl

Alles gebeurt bij Frame Holland voor honderd procent in eigen huis.

“We gebruiken nu al bio-acetaat in ongeveer een derde van onze productie. En dat wordt steeds meer.”

geplaatst. “We zijn helemaal vergroeid met het productieproces en kennen het op ons duimpje”, zegt brillenmaker Menno Borsboom. De machines zijn veelal afkomstig uit Italië, Duitsland, Frankrijk maar ook uit Nederland, “maar we brengen zelf naar eigen behoefte diverse modificaties aan.”

Trots

Hoe is het gesteld met het imago van ‘Dutch design’? Roept het net zulke associaties op als Duitse degelijkheid, Franse flair en Zwitserse precisie? “Het lijkt wel of fabrikanten en ontwerpers in sommige landen net iets trotser zijn op hun nationale erfgoed dan ‘wij’ in Nederland”, zegt Menno Borsboom. “Dat is nergens voor nodig. Nederlanders blinken uit in veel meer dan wij

beseffen. Ook op ontwerpgebied. De toonaangevende designers bij BMW en Renault zijn Nederlanders. Op de internationale beurzen waar we naar toe gaan, merken we – gelukkig maar – dat er steeds meer waardering is voor authentieke en handgemaakte producten die ook nog eens echt uit Nederland komen. Ook zijn ze erg te spreken over onze korte levertijden en goede after sales. En over het feit dat we onze afspraken nakomen.”

PR-teksten

Een echte Nederlandse fabriek die ook nog eens in eigen huis ontwerpt, moet dat niet wat meer van de daken worden geschreeuwd? “Wij zijn niet zo van die ronkende pr-teksten”, zegt Menno Borsboom. “Ken je die tv-reclame van die verzekeraar, ‘als je maar lang genoeg gewoon blijft, word je vanzelf bijzonder’? Die is me uit het hart gegrepen. Dat neemt niet weg dat ik ‘ons’ verhaal graag vertel. Ik merk ook dat optiekondernemers het leuk vinden om dat verhaal weer door te geven aan de consument. Het verhaal van ons bedrijfs-dna, dat voortborduurt op het gedachtegoed van mijn vader. Van een product waarbij niet winstmaximalisatie maar passie, authenticiteit en ambachtelijk vakmanschap voorop staan.”

Een duurzaam luchtje

Bij Frame Holland worden monturen van metaal en van kunststof gemaakt, maar “al onze kunststoffen brillen zijn gemaakt van cellulose-acetaat. Net als

Subtiel aan de binnenkant van de veer: honderd procent Nederlands product, met passie ontworpen en met de hand gemaakt in Nederland.

bij veel brillenmerken komen de acetaatplaten van de Italiaanse marktleider Mazzucchelli. “Acetaat is voor het overgrote deel een natuurproduct dat gemaakt wordt uit katoenvezels en houtpulp. Sinds een aantal jaren heeft de fabrikant een productielijn bij die nóg duurzamer is. Ze noemen het bio-acetaat. We gebruiken het nu al in ongeveer een derde van onze acetaatproductie. Meer kan niet, omdat op dit moment het aanbod in bio-kleuren nog beperkt is. Het verschil is verder niet te zien, maar wel te ruiken!”

Is duurzaamheid bij Frame Holland een dogma? “We zijn ondernemers en dragen geen geitenharen sokken”, antwoordt Menno. “De schoorsteen moet bij ons gewoon roken, bij wijze van spreken dan hè. Maar we merken steeds meer dat duurzaamheid, economische efficiëntie en passie goed kunnen samengaan.”

Windmolens

Recycling is in de Burgerveense fabriek de gewoonste zaak van de wereld. “Het zwarte acetaat van Mazzucchelli is niets anders dan hergebruikt acetaat, dat gekleurd is met inkt en vervolgens verwerkt in ‘nieuwe’ zwarte platen. Alle metaalresten vangen we hier apart op om ze te laten verwerken bij een recyclingbedrijf. De waterkoeling van onze machines gebeurde vroeger via de water-

leiding. Nu hebben we daarvoor een gesloten koelsysteem. Alle werkplekken hebben individuele verlichting die alleen brandt als er iemand aan het werk is.” Menno Borsboom wijst naar buiten: “Zie je die windmolens? Die zijn van mijn buurman, een agrariër. Ik ben in gesprek met hem om te gaan participeren in de exploitatie. Er is een goede kans dat deze fabriek volgend jaar grotendeels self supporting is op het gebied van energie.”

Sociaal beleid

Zoals wel vaker bij familiebedrijven zijn de medewerkers gemiddeld gesproken lang in dienst. Dat geldt ook voor Frame Holland. “We hebben een meneer die ooit op zijn veertiende in dienst kwam

Maken windmolens straks
Frame Holland grotendeels
self supporting op het
gebied van energie?

Alle kunststoffen
Preciosa-brillen zijn gemaakt
van cellulose-acetaat.

Ook de machines worden in eigen beheer gemodificeerd.

en nu tegen de zestig loopt. We zijn een zorgzame werkgever en helpen mensen ook als ze problemen hebben die niets met het werk te maken hebben.”

Story telling

Duurzaam en wars van borstklopperij, ‘typisch Nederlandse waarden’. Maar zijn het ook argumenten die een rol spelen bij optiek-ondernemers, of willen die alleen maar goed verkopende brillen? “De klanten die Preciosa verkopen doen dat met plezier”, repliceert Menno Borsboom. “Dat ondervinden we ook steeds als we ze op beurzen spreken. Zoals ik jou nu het verhaal achter ons product vertel, doen zij dat in de winkel aan de consument. Mensen hebben steeds meer belangstelling voor de herkomst van

producten. Ze willen weten of hun kip een goed leven heeft gehad, of de koffieboer een eerlijke prijs heeft gekregen voor zijn bonen en ze hebben sympathie voor producten uit de eigen regio. Of het met respect voor het milieu tot stand is gekomen, of er geen kinderhandjes aan gewerkt hebben, hoe de medewerkers worden behandeld... het klinkt allemaal vast erg modieus, maar wij hebben nooit anders gewerkt. Als je duurzaamheid alleen maar inzet als marketinginstrument, prikt de consument die ballon vroeg of laat door. Al onze brillen hebben onmiskenbaar hetzelfde DNA en dezelfde signatuur. Je ziet vrijwel meteen dat het om een Preciosa gaat. Is het product met passie gemaakt en voelt het verhaal erachter goed, dan hebben mensen daar ook graag wat voor over.”

De neusbrugjes krijgen vanuit staaldraad hun definitieve vorm in een enorme pers.

Frame Holland BV
Oude Venneperweg 23
2154 MG Burgerveen
T 0172-506122
E info@frameholland.com
I www.frameholland.com